

Zvezek 10.

Letnik III.

Oktober 1899.

Kako se je družina nadvojvoda Karola Štefana posvetila presv. Srcu Jezusovemu.

Deseti dan majnika tega leta je bil za presv. Srce Jezusovo vesel dan slave in zmage. Dve avstrijski nadvojvodinji, Eleonora in Renata, sta prejeli prvo sv. obhajilo, in ob tej slovesni priliki se je vsa družina nadvojvoda Karola Štefana očitno posvetila presv. Srcu. Pomenljiva slavnost se je vršila med našimi južnimi brati, in mašnik, ki je prvič obhajal mladi nadvojvodinji, je naš slavni rojak, prečastni gospod krški škof, dr. Anton Mahnič. Poslušajte, kaj pripoveduje o tej svečanosti nekdo, ki je sam bil zraven.¹⁾

Priprava na sveto obhajilo.

Lušinj je ime prijaznemu otoku sredi zelenomodrih valov jadranskega morja. Snega in mrzle zimske burje tam skoraj ne poznajo. Če gledaš s Trsata tja po otokih, ki so raztreseni ob obrežju skalovite Dalmacije, se ti zdi, da zreš pred seboj same gole pečine. Tudi Lušinj ti kaže od daleč resnobno lice. Pojdi pa bliže, stopi iz ladije na suho, naseli se tu za nekaj časa in kmalu bodeš domač v tem kraju. Nad tabo se razpenja jasno, vedro nebo, zrak je čist in mehkek, po vrtilih rmené citrone in oranže, — krog in krog pa te objemlje veličastno morje. Kdo ne bi z veseljem bival v takem kraju? — Bogati Dunajčani prihajajo tu sem prezimovat. Tudi nadvojvoda

¹⁾ Gl. Sendbote d. göttl. Herzens Jesu. 1899. H. 9.

Karol Štefan se s svojo družino rad mudi na lepem, mirnem otoku; sezidal si je v Velikem Lušinju, majhnem mestu ob morju, prijazen gradič, ki se kakor biser svetlika izmed vedno zelenega drevja.

Tiha samota, ki vlada tod okrog, je kakor nalašč za človeka, ki hoče moliti in se na tihem pogovarjati z Bogom. Tukaj sta se mladi nadvojvodinji pripravljali na prvo sv. obhajilo. Nadvojvoda si je izbral 10. dan majnika za to slavnost, Bogu v zahvalo, da je lani prav ta dan prebil nevarno bolezen. Zaobljubil se je bil tudi na božjo pot v Loreto, pa v spomin, da je srečno ozdravel, je hotel, naj bi njegovi hčerki isti dan prejeli prvo sveto obhajilo.

Mati, nadvojvodinja Marija Terezija, je želela, da bi se deklici na najlepši dan v življenju pripravljali v tridnevni duhovni vajah; poklicali so v to z Dunaja patra iz družbe Jezusove. Treba je bilo le še poiskati pripravnega prostora, kjer bi pater deklicama govoril; in tega ni bilo težko pogoditi. Nadvojvoda je sam vodil patra po mestecu in mu razkazoval, kar je vredno, da se pogleda. Prišla sta nazadnje tudi v bolnišnico, kjer križarice strežejo onemoglim starčkom in ubogim otrokom. Rajna cesarica Elizabeta, tako je pripovedoval nadvojvoda, je malo mesecev pred svojo nesrečno smrtjo obiskala bolnike v tej hiši. Koliko dobrega pa stori tukaj nadvojvodova družina, o tem bi mogle sestre križarice marsikaj povedati. Nadvojvoda in jezuitski pater sta šla gledat novo podobo Srca Jezusovega v bolniški kapelici. Podobo je lepo naslikala grofica Natalija Hujin (Huyn); njen oče je v Avstriji kot veren katoličan dobro znani feldcajgmajster grof Hujin, in eden izmed bratov je duhovnik. Pater, ki je ogledoval pobožno podobo in prijazno kapelico, je precej uvidel, da bi bil to najbolj pripraven prostor, kjer bi se zbirali k duhovnim vajam nadvojvodinji Eleonora in Renata z njiju učiteljico, in desetletni nadvojvoda Karol Albreht, ki se je pripravljaj za sveto izpoved.

In tako se je tudi zgodilo. Vsak dan so se po štirikrat shajali v kapelici Srca Jezusovega. Pater je otrokom govoril, božji prijatelj nedolžnih otrok, Jezus Kristus v tabernaklju, pa je z žarki svoje milosti ganil srce mladim potomcem slavni in pobožni dedov, Rudolfa Habsburškega, Maksimilijana I., Ferdinanda II., Marije Terezije, nadvojvoda Karola, ki je premagal Napoleona, in toliko drugih Habsburžanov. Vsak govor je pater končal z besedami, ki se beró na prtju pri oltarju: „Presveto Srce Jezusovo, usmili se nas!“

Podoba na oltarju je dala patru priliko, da je večkrat govoril o Srcu onega, ki je v presv. zakramentu hrana našim dušam. Med obedom so brali lepo povest iz „Glasnika presv. Srca“. Kaj čuda, da se je v mehkih, rahločutnih otroških srcih vzbudila želja, v dan prvega sv. obhajila slovesno se posvetiti presv. Srcu Jezusovemu. Pater pa ni hotel, da bi otroci to storili brez očetove in materine vednosti. Da bode stvar starišem po volji, o tem ni dvomil; saj sta nadvojvoda in njegova gospa par dni prej imela s patrom pogovor, kakršnega je dandanašnji redko kedaj čuti po gosposkih dvoranah; razgovarjali so se pozno v noč, ne o politiki ali praznih novicah, ne o teatru ali

lovu, ampak o pobožnosti do presv. Srca Jezusovega. Pater je torej šel do nadvojvoda in ga povprašal, če se smeta mladi nadvojvodinji po prvem sv. obhajilu posvetiti presv. Srcu; močno pa je osupel, ko mu je nadvojvoda vesel odgovoril: „Zakaj pa ne? Kaj pa, ko bi se vsa moja družina ta dan posvetila božjemu Srcu?“

Da bi se hotel nadvojvoda in vsa njegova družina očitno posvetiti presv. Srcu, no, tega pater ni pričakoval.

Pomenila sta se hitro, kaj treba ukreniti, da bode svečanost v 10. dan majnika kolikor mogoče lepa, Bogu v čast in ljudem v zgled.

Praznik.

V gradu in po mestu so tisti dan pred 10. majnikom hiteli s pripravami za svečanost drugega dné. Do večera je bilo srečno vse končano. Le ena stvar je skrbela meščane in tudi nadvojvodsko družino v gradu. Nebo, ki je sicer vedno tako lepo jasno, se je oblačilo. Morje je gnalo razpenjene valove. Vse je kazalo, da se bliža huda ura, in bati se je bilo, da bode drugi dan deževalo. Ljudje so molili, da bi Bog dal lepo vreme, in marsikomu po noči od skrbi še spati ni dalo. Pa Bog bodi zahvaljen! Nevihta se je po noči preletela, in drugo jutro je zlato solnce v vsej svoji krasoti vstajalo iz morja.

Pri vratih na grajski vrt se je zbrala gospoda iz mesta in množica preprostega ljudstva; prišle so tudi v belo oblečene deklince, da spremijo nadvojvodinji v cerkev k prvemu sv. obhajilu. Nadvojvodinji sta imeli snežno-belo obleko, na glavi venec, v rokah molitveno knjižico, svečo in molek. Pot od gradu do cerkve je bila s cvetjem posuta. Lepo pobožno in zbrano, s povešenimi očmi sta šli mladi nevesti nasproti svojemu nebeškemu ženinu.

Ob polu osmih so dospeli v župno cerkev. Prečastni gospod dr. Anton Mahnič, škof krški, je pristopil k oltarju. Začela se je sv. maša. Po evangeliju se je prečastni višji pastir s škofovsko kapo na glavi in s palico v roki obrnil od oltarja in krepko, jedrnato in ob enem prisrčno govoril o presv. Rešnjem Telesu. Nadvojvoda in gospo je zahvalil za lepi zgled, ki ga s svojo pobožnostjo dajeta vernemu ljudstvu, mladi nadvojvodinji pa je priporočil varstvu presv. Srca Jezusovega.

Med sveto mašo so prejeli sv. obhajilo obe nadvojvodinji, oče in mati in vsi spremljevalci.

Ko je bila sveta maša končana, je šla vsa nadvojvodova družina do altarja in tam pokleknila: v sredi mladi nadvojvodinji, ki sta ta dan prvič prejeli sv. obhajilo, njima ob desni in levi oče in mati, in ob kraju mlajši otroci. Pater, ki je nadvojvodinji pripravljaj na sv. obhajilo, je stopil pred oltar, in da bi vsi navzoči umeli, zakaj se gre, je povedal v nemškem, laškem in hrvaškem jeziku: presvetli nadvojvoda in gospod Karol Štefan bode po svoji želji sedaj tukaj pred sv. Rešnjim Telesom, vpričo zbranih duhovnikov in vernikov, sebe in svojo družino za vselej in na večno da-

roval in posvetil presvetemu Srcu našega Gospoda in Zveličarja.

Vse po cerkvi je potihnilo. Pater je začel molitev, ki jo je zložila zveličana Marjeta Alakok. Po prvi besedi: „jaz“, so po starosti drug za drugim izgovorili svoje ime: Karol Štefan, Marija Terezija, Eleonora, Renata, Karol, Mehtilda, Leon in Viljem. Potem je pater naprej molil in presvetla nadvojvodova družina je skupno ponavljala besedo za besedo. Zbrano ljudstvo je bilo globoko ginjeno; marsikomu so solze pomočile oči ob tem svečanem trenutku, po mestu pa so ves dan govorili, koliko lepega so tisto jutro videli in slišali v cerkvi.

Dogodek je vreden spomina; zato so sklenili, da bodo v cerkvi vzdali kamenito ploščo z napisom, ki bode še poznim rodovom oznanjal, kako sta tukaj dve avstrijski nadvojvodinji prejeli prvo sv. obhajilo, vsa družina pa se posvetila presv. Srcu. Molitev, s katero so se posvetili, so vsi svojeručno podpisali. Oče in mati sta držala za roko otroke, ki sami še ne znajo pisati. Pismo bodo dejali v srebrno srce in potem je položili na stranski oltar v župni cerkvi; na oltarju bodo namreč napravili nov kip našega Zveličarja s presv. Srcem; pod ta kip pride plošča z napisom in pa srebrno srce s pismom. Tudi so vsi obljubili, da bodo stopili v bratovščino presvetega Srca; in to so res storili na praznik Srca Jezusovega.

Popoludne 10. majnika so prišli zopet vsi v cerkev. Mladi nadvojvodinji, ki sta prejeli zjutraj prvokrat sv. obhajilo, sta ponovili krstno obljubo. Pater je na kratko pojasnil, kaj pomeni to ponavljanje. „Dve dragoceni stvari“, tako je govoril pater, „se v presvetli habsburški rodovini dedujeta od roda do roda: pobožnost do presv. Rešnega Telesa in v živi veri utemeljena zvestoba do katoliške cerkve. Prvi delež te dedščine sta dobili danes zjutraj pri prvem sv. obhajilu; drugi delež si hočeta sedaj osvojiti s tem, da ponovita krstno obljubo in očitno spoznata svojo vero.“ Z gorečo svečo v roki sta nadvojvodinji ponovili krstno obljubo; njiju glas je pričal, da sta umeli, kar sta govorili, in da jima je vsaka beseda prišla iz srca. Pater je potem ginjen končal: „Dragi nadvojvodinji! Ko sta ponavljali krstno obljubo, se mi je zdelo, da vidim odprta nebesa, od koder mnogi dedje Vaše hiše z veseljem na Vaju zró. Danes sta se s svojimi stariši, brati in sestro posvetili presv. Srcu. Bog rabi pogosto neznatne pomočke in doseže ž njimi velike uspehe. Naj današnja posvetitev pospeši tisti trenotek, ko bode v naši ljubi Avstriji odmevala s cesarsko pesmijo pesem o zavezi s presv. Srcem.

Zvečer so hoteli meščani za sklep prelepe svečanosti balončke izpuščati v zrak. Nadvojvoda je o tem slišal in precej ukazal, naj se posvetna veselica preloži na drugi dan, češ, da se ne vjema z današnjo slovesnostjo in bi otroke samo raztresla. Zato pa sta nadvojvodinji pod noč še enkrat obiskali kapelico presv. Srca pri sestrah križaricah. Pater je molil litanije presv. Srca v zahvalo za dobrote tistega dne. In pobožna molitev se je dvigala više kakor balončki; šla je v nebesa pred božji prestol in tam našla pot do presv. Srca.

Na ladiji.

Prečastni škof in jezuitski pater sta drugi dan zapustila otok in se napotila proti domu. Nadvojvoda ju je sprejel na svojo ladijo, katero je kot kapitan sam vodil.

Peljali so se najprej do otoka Krka, kjer je ladija obstala. Škof dr. Mahnič se je poslovil; drugi so ostali na ladiji in tu prenočili. Pater je imel tisti večer za mornarje na ladiji pridigo v hrvaškem jeziku; poslušal jo je tudi nadvojvoda, ki umeje hrvaški. Po pridigi so prišli mornarji drug za drugim k izpovedi. Samo eden se je branil iti. Izgovarjal se je: „ves sem umazan in tak vender ne smem stopiti pred Boga“. „Tako?“ zavrne ga nadvojvoda, „v umazani obleki se sramuješ iti pred Boga, da pa je tvoja duša umazana, to ti nič ne dé?“ — Besede nadvojvodove so poštenemu Hrvatu šle do srca in izpovedal se je brez ugovora.

Nadvojvoda je želel, da boji drugo jutro sv. maša na ladiji. A kdo bode stregel pri sv. maši? Mornarja, kateri edini je znal k maši streči, ni bilo več na ladiji. Tu se je zopet pokazala v habsburški rodovini podedovana pobožnost do presv. Rešnega Telesa. Nadvojvoda se je ponudil patru za strežnika. Ganljivo in izpodbudno je bilo videti, kako je sorodnik avstrijskega cesarja in brat španske kraljice, nadvojvoda Karol Štefan pri celej maši lepo klečal in stregel mašniku! Desetletni sin, nadvojvoda Karol, je bil tudi pri maši; gotovo mu bode vse življenje v spominu prelepi zgled žive vere, ki mu ga je dal ta dan njegov oče. Med sv. mašo so presvetli nadvojvoda in vsi njegovi vrli mornarji prejeli sv. obhajilo. Tudi je nadvojvoda ukazal, da se mora za njegovo ladijo naročiti hrvaški „Glasnik presv. Srca Jezusovega“.

Po sv. maši so se vozili dalje proti Reki. Tam so šli obiskat Mater božjo na Trsatu. Potem pa so se poslovili. Nadvojvoda in njegova družina so se vrnili na Lušinj, pater se je odpeljal proti Dunaju. A predno so šli vsaksebi, so si obljubili, da hočejo vsako leto ponoviti posvetitev presvetemu Srcu Jezusovemu.

Častivci in častivke presv. Rešnega Telesa.

(Piše dr. I. G.)

Sveti Janez Krizostom.

Y prvih stoletjih krščanstva niso sv. Rešnega Telesa po cerkvah tako izpostavljali javnemu češčenju, kakor v naših časih. Bati se je bilo, da ga ne oskrunijo neverniki, in zato je sveta cerkev ta dragoceni zaklad skrbno prikrivala. Hranila ga je večkrat na skrivnih krajih in tudi nauk o tej veliki skrivnosti je razodevala le zanesljivim, v krščanskem življenju utrjenim vernikom, o katerih se ni bilo bati, da ga izdajo paganom.

— Zato cerkveni očetje zelo previdno govoré o presvetem Rešnem Telesu. Mnogokrat izražajo svoje nauke le v podobah in dostavljajo: „Razumeli bodo tisti, ki so poučeni.“

Vender tudi v onih časih ni primanjkovalo vernikov, ki so vneto častili Jezusa v presvetem zakramentu. Mnogi kristjani so po tedanji navadi hranili sveto Rešno Telo v svojih hišah, ne le zato, da so ob dnevih krvavega preganjanja sami sebe obhajali, temveč tudi, da so ga častili in se k njemu zatekali v raznih dušnih in telesnih potrebah. Mladi mučenec Tarzicij, ki je raje svojo kri prelil, nego da bi izdal dragoceno skrivnost paganom, je ginljiv zgled častivca sv. Rešnega Telesa iz prvih časov krščanstva. Ko so dnevi preganjanja minuli in ž njimi nevarnost onečaščenja, tedaj so tudi cerkveni očetje odkritejše govorili o veliki skrivnosti, in izpodbujali vernike k češčenju in vrednemu prejetanju svetega Rešnega Telesa. Med temi je zlasti sveti Janez Krizostom tako lepo in izpodbudno pisal o najsvetejšem zakramentu, da so mu nadeli častno ime „učitelja presv. Rešnega Telesa“. Sveti Janez ki je radi svoje izredne govorniške zmožnosti dobil priimek Krizostom, to se pravi „Zlatoust“, se je rodil okolo leta 347. po Kr. v Antiohiji na Sirkem plemenitim in imovitim starišem. Oče Sekund je imel visoko vojaško službo, in tudi mati Antuza je bila iz odlične rodbine. Že v nežnih otroških letih je izgubil Janez očeta. Poslej ga je pobožna mati odgojevala z vso skrbjo in mu zasadila v srce tisto pobožnost, ki se je pozneje kazala v vsem njegovem življenju in delovanju. Tudi v posvetnih vedah se je temeljito izobrazil. Imel je za učitelje v govorništvu in modroslovju najslavnejše može tiste dobe. Ko je dovršil potrebne nauke, je opravljal nekaj časa v Antiohiji odvetniško službo. Toda vleklo ga je v samoto. Zapustil je svet, dasi so se mu obetale visoke častne službe, in se v domači hiši bavil le z molitvijo in branjem svetega pisma. Škof Meletij iz Antiohije ga je poučeval v krščanskih resnicah. Okolo l. 373. se je zralo več škofov v Antiohiji. Vsi so želeli, da bi se učeni in pobožni Janez dal posvetiti v mašnika in potem v škofa. Toda on se je zdel sam sebi nevreden te časti. Zato skrivaj pobegne iz mesta v gorsko puščavo in da bi opravičil svoje ravnanje, napiše krasno razpravo „o duhovstvu“, kjer razkazuje vzvišenost duhovskega stanu in svojo lastno nevrednost.

Več let je preživel v gorski samoti. V stanovanje mu je služila skalnata duplina, za jed — gozdna zelišča, za dušno hrano pa sveto pismo, katero je noč in dan prebiral in premišljeval.

Toda trdo spokorno življenje je zelo škodovalo njegovemu rahlemu zdravju. Bolezen ga je prisilila, da se je vrnil v Antiohijo. — Na prigovarjanje škofa Flavijana je prejel l. 386. zakrament mašnikovega posvečevanja. Kot mašnik je več kakor deset let z veliko vnemo pridigoval v glavni antiohijski cerkvi. Najlepši njegovi govori so iz te dobe.

Ko je leta 397. umrl carigrajski patriarh Nektarij, so izvolili Janeza Krizostoma za naslednika.

Kakor v Antiohiji, tako je tudi v Carigradu deloval zlasti na prižnici s svojo ognjevito besedo. Po zgledu svetega Janeza Krstnika je prostodušno

šibal ne le napake nižjega ljudstva, temveč tudi razuzdanost, ki se je širila na cesarskem dvoru. S tem si je nakopal sovraštvo mnogih veljakov. Zlasti sta mu bila nasprotna mogočni cesarjev komornik Evtropij in samoljubna cesarica Evdoksija. Sveti škof je moral iti iz Carigrada v prognanstvo. Toda ljudstvo je ljubilo svojega pastirja. Komaj se je zvedelo, da je patriarh prognan, je zavladala po mestu silna razburjenost. Ljudje so se zbrali pred cesarsko palačo in zahtevali, da se prekliče krivična obsodba. Iz strahu pred uporom je Evdoksija sama prosila cesarja, naj pokliče Krizostoma nazaj.

Sovražniki neustrašnega moža so bili sicer za trenotek ponižani, vendar niso dolgo mirovali. Čakali so le ugodnega trenutka, da se maščujejo nad njim. Prilika se jim je kmalu ponudila. Jeseni l. 403. so postavili poleg stolne cerkve cesaričin kip in slavnost več dni poveličevali z javnimi igrami in plesanjem. Ker so motili božjo službo, se je Janez Krizostom odločno uprl temu početju. Cesarica Evdoksija je bila znova hudo razžaljena in sklenila je znebiti se neljubega opominjevalca. Patriarh je zopet moral iti v prognanstvo. Prenašal je mirno svojo bridko trpljenje. „Visoko se vzpenjajo valovi, hudi viharji divjajo“, je rekel pri slovesu, „toda ne bojimo se, da bi poginili, ker stojimo na skali. In česa naj se bojim? Kar ima svet strašnega, zaničujem, kar ima lepega, me ne mika. Ne bojim se revščine, ne hrepnim po bogastvu, ne straši me smrt, ni me skrb življenja — razen radi vaših duš.“

Zadnja leta Krizostomovega življenja so bila pravo mučeništvo. Prega-njali so ga iz dežele v deželo. Povsod je moral stari, častitljivi patriarh trpeti največje pomanjkanje. Ker se je zdelo nasprotnikom, da je v Mali Aziji še približno svoje škofije in bi jim zato utegnil kaj škodovati, so ga odvedli v daljno Kolhido ob Črnem morju. Težka pot pa je premagala osla-belega starčka. Predno je došel na svoj cilj, je umrl na potu, dne 14. sep-tembra l. 407. Zadnje njegove besede so bile: „Bog bodi zahvaljen za vse.“

Po smrti je prejel zadoščenje za vse, kar je moral na svetu po ne-dolžnem pretrpeti. Na prošnjo ljudstva je ukazal cesar Teodozij, sin Arkadija in Evdoksije, da se svetnikovo truplo prepelje v Carigrad. Vse mesto je bilo čarobno razsvitljeno, ko so njegove ostanke v slovesnem sprevodu nesli v cerkev svetih apostolov in jih tamkaj položili v rakev. Cesar sam pa je šel mrtvemu patriarhu naproti, pokleknil ob njegovi rakvi in ga prosil odpu-šanja za vse krivice, katere so mu bili storili njegovi stariši.

Svetega Janeza Krizostoma moramo prištevati najmenitnejšim cerkvenim učenikom. S svojo obsežno znanostjo, izredno zgovornostjo in odločnim ne-ustrašnim delovanjem je zbujal že v življenju občudovanje vsega krščan-skega sveta.

Častimo ga posebno kot „učitelja presv. Rešnega Telesa“. V svojih govorih je pri poslušavcih zbujal živo vero v pričujočnost Jezu-sovo pod podobo kruha in jih izpodbujal na češčenje presv. skriv-nosti. „Ne glejmo na to, kar pred nami leži“, pravi nekje, „temveč držimo se besedi Kristusovih. Naši čuti nas morejo goljufati, njegova beseda pa nas ne more varati. Ker je Jezus rekel: ‚to je moje telo‘, se moramo pod-

vreči in to gledati verno z duhovnimi očmi.“ Z vso resnobo je opominjal vernike, naj se skrbno pripravljajo na vredno prejetje svetega obhajila in pravi: „Raje bi izgubil življenje, kakor da ne vrednemu podelim Gospodovo telo.“ Milosti in dobrote vrednega svetega obhajila opisuje z naslednjimi krasnimi besedami: „Ako hočeš spoznati moč telesa Gospodovega, vprašaj ono ženo, ki je trpela na krvotoku, in se ni njega samega, temveč le njegove obleke dotaknila; vprašaj morje, ki ga je nosilo na svojih valovih; vprašaj hudobne duhove, kdo je strl njihovo moč, in pekel, kdo ga je premagal, in ne bodo ti vedeli drugega imenovati, kakor to križano telo. In to telo nam je dal nele zato, da se ga dotikamo, temveč dal nam ga je, da ga uživamo, in s tem nam je pokazal neskončno ljubezen.“

Apostolstvo svete molitve.

Namen svetega Očeta za mesec oktober 1899.

Družbe sv. Vincencija.

Najlepše delo, ki ga je ustvarila krščanska ljubezen v našem stoletju, so Vincencijeve družbe. Meseca majnika l. 1833. se je zbralo v Parizu osem mladeničev, vernih katoličanov, da se posvetujejo med seboj, kako bi pomagali gladnim siromakom v velikem mestu. Na čelu mladim krščanskim junakom je bil Friderik Ozanam, ki je pozneje zaslovel po vsej Evropi ne samo kot dobrotnik revežev, ampak tudi kot profesor in pisatelj; umrl je na Malega Šmarna dan l. 1853. Ozanam pripoveduje, kako se je začela prva Vincencijeva družba: „Brezverni tovariši na visokih šolah so zasmehovali nas katoličane. Kazali smo jim na čudeže kot neovržno pričo, da je naša vera prava. Pa odgovarjali so nam: ‚Sklicujete se na preteklost in po pravici; krščanstvo je nekdanj delalo čudeže, a sedaj je krščanstvo mrtvo. Kaj pa storite, vi, ki se hvalite, da ste katoličani? Kje so dela, ki naj kažejo vašo vero? — Tedaj smo jim rekli: Dobro, mi gremo na delo! Pokazati vam hočemo, da se naša vera ujema z našimi deli; pokazati vam hočemo, da smo res katoličani.“

Pogumni mladeniči so iznova oživili veliko misel o krščanski ljubezni, ki jo je bil pokopal nesrečni verski prevrat in odpad od Rima v XVI. stoletju. Odkar so namreč protestantje oznanjali krivi nauk Lutrov, da nam v nebesa pomaga samo vera, ne pa dobra dela, je pojemala v narodih dejanska ljubezen do bližnjega. Svetniki, kakršni so bili sv. Filip Neri, sv. Janez od Boga in zlasti sv. Vincencij Pavlanski, so pač delali čuda krščanskega usmiljenja; tudi redovniki so vedno delili svoj kruh s siromaki; toda velika množica ljudi je otrpla v sebičnosti. Revolucija ob koncu prejšnjega stoletja in krivične postave iz početka našega stoletja so slednjič porušile v prah vse,

kar je revežem v prid storila ljubezen preteklih vekov. Uprav v tej dobi pa je osem mladih mož pokazalo, da krščanska ljubezen tudi med posvetnimi ljudmi še živi, da je sedaj prav tako močna, kakor nekdanj. Za varuha in priprošnjaka so si izbrali sv. Vincencija Pavlanskega, njega, ki je siromake tako ljubil, da se je nekdanj za ubozega sužnja dal ukovati v železne verige. Sklenili so, da hočejo združevati dušna in telesna dela krščanskega usmiljenja, skrbeti hočejo siromakom za obleko in hrano in stanovanje, ob enem pa jim pomagati tudi v njih dušni bedi; žalostne hočejo tolažiti, potrtem dajati poguma, zlasti pa uboge grešnike spravljati na pravo pot. S temi sklepi so se razšli po mestu iskat revežev v visoka podstrešja in zatohle podzemeljske prostore; ob tednu so se zopet sešli, da so si med seboj povedali, kaj so storili, in se pogovorili, kaj treba v prihodnje storiti.

Vrli mladeniči so delali na skrivnem, pa njih delo ni moglo dolgo ostati prikrito. Pridružili so se jim drugi dobri možje in kmalu je bila zbrana četa Vincencijevih bratov, ki si je razdelila med seboj veliko pariško mesto, da hiti pomagat in tolažit, kjerkoli revščina in nesreča tare uboge ljudi. L. 1853. je ustanovnik prve Vincencijeve družbe profesor Ozanam malo pred svojo smrtjo dejal: „Pred dvajsetimi leti se nas je zbralo prvokrat osem študentov, sedaj pa je samo v Parizu dva tisoč Vincencijevih bratov, ki oskrbujejo do dvajset tisoč ubožcev.“

Dandanašnji so Vincencijeve družbe po vsem svetu, kjerkoli bijejo katoliška srca. Koliko dobrega so storili Vincencijevi bratje, koliko solz otrli, koliko trpljenja olajšali, koliko grešnikom pomagali do pokore in boljšega življenja: to vé le Bog v nebesih!

Radi priznamo, da siromakom mnogo darujejo tudi možje, ki ne prihajajo v Vincencijeve družbe, da, celo tisti, ki niso najboljši kristijani.

To pa rečemo: kdor siromaku ne pomaga iz prave krščanske ljubezni, mu ne more dati nikoli tega, kar mu dá Vincencijev brat. Človek ne živi samo od kruha. Tudi siromak ne potrebuje samo denarja in kruha, ampak nekaj več. Potrebuje namreč človeka, ki ž njim govori, ki ima zanj dobrohotno srce, ki ga ljubi in ž njim čuti njegovo trpljenje. Le tedaj, če siromak vidi, da nisam, zapuščen na svetu, ampak da ima kdo tudi zanj prijazen pogled, če mu bogati dajo ne samo svoj denar, ampak tudi svoje srce: le tedaj se čuti potolaženega v trpljenju in srečnega v svoji nesreči. A siromaku dati svoje srce, siromaka ljubiti more le tisti, ki vidi tudi v siromaku svojega brata v Kristusu. Bogatin, ki nima srca za reveža, pač vrže revežu mimogredé par novčičev v klobuk; a da bi ž njim izpregovoril prijazno besedico, tega ne stori nikdar. Vincencijev brat gre k revežu na dom in se ž njim pogovarja; povpraša ga, kako mu je; in če vidi reveža bolnega telesno in morda še bolj bolnega dušno, mu streže kot usmiljeni Samarijan. Brezsrčni bogatin dá revežu svoj dar, da ga tem hitreje odpravi od hiše. Vincencijev brat gre sam po hišah in poišče tudi tistih siromakov, ki jih je

sram očitno prositi vbogajme; in ti so pogosto večji reveži nego li oni, ki brez sramú beračijo po cestah.

Samoljubni moderni svet niti več ne umeje, kaj se pravi dajati vbogajme. — „V b o g a j m e“ daje, v i m e n u B o g a pomaga siromaku tisti, ki iz ljubezni do reveža sam sebi odreče kako veselje in svojim ustom pritrga to, kar podari svojemu revnemu bratu. Le tisti dar, ki si ga prihranil z zatajevanjem, s p o s t o m, je res miloščina, za katero bodeš prejel stotero plačilo v življenju in po smrti. Kaj pa dela novodobni svet? Po zlatih dvoranah se zbirajo in plešejo in popivajo in prepevajo — nesrečnim siromakom v pomoč! Komu se ne gabi in ne studi tako početje? Svet pa se še baha s svojim človekoljubjem! Kaj mora čutiti gladen siromak, ko gre mimo visoke plače, kjer se samopašna gospoda veseli in uživa — zanj nesrečneža, da potem sita vseh dobrot vrže drobtino njemu na cesto? Taka miloščina siromaka ne potolaži, ampak mu v srcu podžiga sovraštvo do bogatinov.

Vincencijevi bratje se tudi zbirajo vsak teden, pa ne k veseliam in gostijam, ampak k molitvi in pobožnemu branju; zbirajo se, da se posvetujejo, kako bodo pomagali revežem, ki so jih med tednom obiskali.

O da bi svet umel duha krščanske ljubezni; pomagal bi siromakom, a pomagal tudi sam sebi! Ko bi ljudje, ki so se preobjedli vsega dobrega in se naveličali živeti, ker ne najdejo ničesar več, kar bi še mikalo njih strasti: ko bi ti šli v zatohle mračne prostore, kjer se gati gladno siromaštvo, ne bi več tožili, da je življenje neznosno breme. Lahko rečemo, ko bi bilo med ljudmi več krščanske ljubezni, bi bilo manj samomorov! Potrpežljivost, vdanost, zupanje v Boga, ki je najdemo po siromašnih kočah, nam je v izpodbudo, da laglje nosimo svoje trpljenje. In če siromaku otaremo iz oči solze žalosti, da ga vpričo nas polijó solze hvaležnosti in veselja: tedaj je njegova sreča naša sreča, in v srcu občutimo veselje, kakršnega nam ne more dati nobeno uživanje. Oni, ki ne vedó, čemu so na svetu, in se jim življenje zdi tako pusto in prazno, da bi je najraje vrgli od sebe, naj gredó med Vincencijeve brate; tam bodo našli dela, srečni bodo sami in ž njimi srečni tudi reveži.

Po nekaterih slovenskih mestih že imamo Vincencijeve družbe. Koliko dobrega storé Vincencijevi bratje samo v Ljubljani, to se ne dá s številkami preračunati; in kaj bi še le storili, ko bi tudi možje iz bogatih gosposkih hiš prihajali v Vincencijevo družbo! Žal, da je teh doslej premalo! Po drugih mestih in večjih trgih, kjer je mnogo revežev, pa še ni Vincencijeve družbe, naj se dobri krščanski možje med seboj združijo in kot Vincencijevi bratje gredó med siromake deleč dušne in telesne dobrote. Marsikje imajo že Marijino družbo za mladeniče. Ali ne bi bilo lepo in plemenito, ko bi sinovi Marijini skrbeli za reveže svojega kraja? Osem mladeničev v Parizu je bila prva Vincencijeva družba; kar so mogli oni, zakaj tega ne bi mogli vrli slovenski mladeniči?

Štirideseto letno poročilo

*o delovanju bratovščine vednega češčenja presv. Rešnega Telesa
in za napravo ubožnih cerkvâ v ljubljanski škofiji.*

(Izdalo vodstvo bratovščine.)

Pretekleto leto se je mnogo molilo pred sv. Rešnim Telesom, kajti hvala Bogu, zopet se je v mnogih župnijah vpeljala skupna glasna molitev, pa tudi število udov bratovščine se je izredno pomnožilo. Lansko leto je bilo do meseca avgusta 77.200 udov. Letos pa je narastlo na 83.200, pomnožila se je torej bratovščina za šest tisoč udov. Toliko število ni poprej prirastlo nobeno leto. Srčna hvala bodi izrečena p. n. gospodom dušnim pastirjem, ki so bratovščino tako lepo vodili in pobožne vernike za pristop vneli. Iz ene same župnije (Ribnica) je pristopilo okolo 700 novih udov. Naj gorečnost tudi prihodnje leto ne ugasne; naj privabijo še drugih, dokler ne bo vse, kar moliti zna in more, molilo Jezusa v presvetem zakramentu.

Pa tudi dohodki bratovščine so se pomnožili. Nabralo se je po raznih župnijah 9286 gl. 66 kr. Bratovščina je bila torej v srečnem položaju, da je s pomočjo blagih gospâ in gospodičin napravila mnogo jako lepe cerkvene oprave, katera je bila od dne 1. avgusta do 3. avgusta razstavljena v Alojzijevišču. Vsem, ki so se potrudili ogledati razstavo, je jako ugajala po lepem blagu in po ogromni množini. Koliko dela in koliko truda je stalo, če se pomisli, da se je letos napravilo: 81 mašnih plaščev v vseh cerkvenih barvah, vsi s pravimi portami, 17 pluvijalov, 4 dalmatike, 20 velumov, 53 alb, 50 koretljev, 53 humeralov, 53 pasov, 130 korporalov, 100 pal, 130 purifikatorijev, 100 prtičev, 12 altarnih prtov, 8 vezenih štol za prižnico, 24 burz obhajilnih, 20 štol za obhajila, 20 izpovednih štol, 8 vezenih plaščkov za ciborij, 10 blazin, 14 oblačil za ministrante, 14 koretljev za mašnika, 2 oblačili za cerkvenika, 2 koretlja za cerkvenika, 2 banderci za presv. Rešno Telo, 2 lepa altarna tepiha, 1 misal.

Umljivo je torej, da so pri tolikem številu cerkvene oprave tudi stroški znašali 9610 gl. 49 kr. Navidezni primankljev je pokrit z blagom, ki je ostalo za prihodnje leto.

Obdarovanih je bilo letos 165 cerkvâ, katerim se je razposlala oprava takoj po razstavi.

Tudi prihodnje leto bo vodstvo z veseljem se potrudilo napraviti za Jezusa, na altarju pričujočega, dostojnega oblačila, ako bodo pospeševalji vednega češčenja vstrajali v svoji gorečnosti, in ako mili Jezus dá svoj blagoslov.

Blagoslovi torej, o nikdar zadosti češčeni Zveličar, vse prijatelje in dobrotnike, vse sobrate, sestre in pospeševalce vednega češčenja, blagoslovi vse ljudi na priprošnje čiste božje Porodnice, preblašene Device Marije!

Hvaljeno in češčeno naj vedno bo
Presveto Rešno Telo!

Dobila je v dar župnija:

Adlešiči: albo, 2 humerala, pas, koretelj. — Ajdovec: črn pluvijal. — Ambrus: 2 altarna prta, koretelj. — Babino Polje: velum, pridigarsko štolo. — Banja Loka: belo kazulo. — Begunje pri Cirknici: obhajilno burzo, koretelj. — Begunje pri Lescah: črno kazulo. — Besnica: vezen plašček za ciborij, koretelj. — Bohinjska Bela: vijolično kazulo, 5 korporalov, 5 purifikatorijev. — Bohinjska Bistrica: vijolično kazulo. — Breznica: črn pluvijal, spovedno štolo. — Brdo: 2 beli dalmatiki. — Brezovica: rdečo kazulo. — Budanje: zeleno kazulo. — Col: albo, korok, štolo. — Cerklje pri Kranju: 2 lepi z zlatom vezeni belo-rdeči blazini, albo, humeral, pas. — Cerklje pri Krškem: rdečo kazulo, 4 koretlje za ministrante. — Čatež: 2 altarna prta, 2 belo-rdeči blazini. — Čemšenik: belo kazulo, 6 korporalov, 4 purifikatorije, 4 prtiče. — Črni Vrh n. Idrijo: vijoličen pluvijal. — Črnuče: albo, 2 humerala, pas, 4 korporale. — Dob: 2 dalmatiki. — Dobrava: vijolično kazulo. — Dobrepolje: vijolično kazulo, 5 purifikatorijev, 5 prtičev, obhajilno burzo. — Dobrova: albo, 2 humerala, pas, 2 koretlja. — Dole: belo kazulo, obhajilno štolo. — Dovje: črn pluvijal. — Draga: črn pluvijal. — Dragatuš: velum, koretelj. — Dražgoše: belo kazulo. — Fara pri Kostelu: rdečo kazulo. — Godovič: belo kazulo. — Gojzd: albo, 2 humerala, pas, koretelj, 4 korporale, 2 purifikatorija, izpovedno in obhajilno štolo. — Golo: vijoličen pluvijal, burzo. — Gora nad Idrijo: albo, 2 humerala, pas, pridigarsko štolo. — Gora pri Sodražici: albo, 2 humerala, pas. — Goričica: rdečo kazulo, 4 korporale, obleko za ministrante, 2 koretlja. — Gorje: 5 korporalov, 5 purifikatorijev, 4 prtiče, obhajilno burzo, 2 obhajilni štoli. — Goriče: albo, 2 humerala, pas, 4 korporale, 4 purifikatorije, 4 prtiče. — Grad: koretelj, 4 korporale, 4 purifikatorije. — Grahovo: črno kazulo. — Sv. Gregor: črno kazulo, črno-vijolični blazini, obleko za ministrante. — Hinje: 2 koretlja, obhajilno štolo. — Horjul: belo kazulo. — Idrija: velum. Spodnja Idrija, samostan usm. sester: zeleno kazulo, velum. — Sv. Jakob ob Savi: vijolično kazulo. — Janče: rdečo kazulo. — Št. Janž: albo, 2 humerala, pas, 4 korporale, 4 purifikatorije, 4 prtiče, obhajilno burzo. — Št. Jurje pri Šmariji: albo, 2 humerala, pas, lepo štolo. — Javor: albo, 2 humerala, pas, izpovedno štolo. — Javorje pri Litiji: albo, 2 humerala, pas, velum, obhajilno štolo. — Jesenice: vijoličen pluvijal. — Ježica: obhajilno burzo, koretelj. — Št. Jošt pri Polhovem Gradcu: altarni prt, albo, humeral, pas. — Št. Jurij pri Kranju: albo, 2 humerala, pas, 6 korporalov, 4 purifikatorije. — Št. Jurij pod Kumom: albo, 2 humerala, pas, 4 korporale, 4 purifikatorije, 4 prtiče. — Kamnik: belo kazulo, lep velum. — Kandija, konvent usmiljenih bratov: 2 albi, 4 humerale, 2 pasa, 2 koretlja, 5 korporalov, 5 purifikatorijev, 5 prtičev. — Kočevje: 2 burzi, obhajilno štolo, albo, humeral, pas. — Kolo-vrat: rdeče-beli blazini, lepo štolo, albo, humeral, pas. — Komenda: 2 koretlja za izpovednico, obhajilno burzo, obleko za ministrante. — Kopanj: črno kazulo. — Koprivnik: belo kazulo, albo, 2 humerala, pas, koretelj, 5 korporalov, 5 purifikatorijev, 5 prtičev. — Košana: albo, 2 humerala, pas. — Kranjska Gora: rdečo kazulo, 2 koretlja za izpovednico, 6 purifika-

torijev. — Krašnja: črno kazulo. — Sv. Križ pri Litiji: 4 koretlje, 3 izpovedne štole. — Križe pri Trziču: albo, 2 humerala, pas, 2 koretlja. — Kropa: vijolično kazulo. — Št. Lambert: velum. — Lašče: vijolično kazulo. — Ledine: velum, plašček za ciborij, altarni prt. — Leskovic: albo, humeral, pas, obhajilno štole. — Litija: bel pluvijal. — Ljubljana, stolna cerkev: vezeno preprogo. — Ljubljana, Sv. Peter: belo kazulo. — Ljubljana, Uršulinke: vijolično kazulo. — Logatec: črno kazulo. — Škofja Loka, kapucinski samostan: belo kazulo, albo, humeral, pas. — Škofja Loka, uršulinski samostan: črno kazulo. — Stara Loka: bel pluvijal. — Št. Lorenc: belo kazulo. — Lozice: rdečo kazulo. — Mekinje: rdečo kazulo. — Mirna: rdečo kazulo. — Mokronog: velum, koretelj, 3 humerale, 5 korporalov, 5 purifikatorijev, 5 prticev. — Motnik: črno obleko za ministrante in koretlja. — Morobiz: albo, 2 humerala, pas, obleko za ministrante. — Naklo: banderce z zlatom vezeno, 2 albi, 4 humerale, 2 pasa. — Nevlje: belo kazulo, burzo, obhajilno štole, 4 korporale, 4 purifikatorije. — Novo mesto: bel pluvijal. — Ovsišče: rdečo kazulo, korok, lepo štole. — Olševk: rdečo kazulo. — Osilnica: črno kazulo, izpovedno štole, obhajilno štole. — Peče: albo, 2 humerala, pas. — Planina pri Vipavi: albo, 2 humerala, pas, 4 korporale, 4 purifikatorije, 4 prtice. — Podgrad pri Vipavi: obhajilno burzo, velum. — Podlipa: albo, 2 humerala, pas, mašno knjigo. — Polica: belo kazulo. — Poljane pri Škofji Loki: vijolično kazulo. — Poljane pri Ribnici: belo kazulo, 2 albi, 2 humerala, pas, 2 koretlja, velum, 5 korporalov, 5 purifikatorijev, 4 prtice. — Polšnik: belo kazulo. — Postojna: albo, korok, perila. — Preloka: črno kazulo. — Prečina: 2 koretlja, 4 korporale, 4 purifikatorije, obhajilno in izpovedno štole. — Preserje: albo, 2 humerala, pas, 4 korporale, 4 purifikatorije, 4 prtice. — Prežganje: belo kazulo. — Preska: lep velum. — Primskovo: črn pluvijal, prt. — Radeče pri Zidanem mostu: belo kazulo. — Raka: zeleno kazulo, obhajilno burzo. — Rakitna: velum, albo, humeral, pas. — Rateče: belo kazulo, obhajilno burzo. — Reteče: belo kazulo, obhajilno burzo, banderce pred sv. Rešnim Telesom. — Ribnica: 4 oblačila za ministrante, 4 koretlje, oblačilo za cerkvenika. — Ribno: bel pluvijal. — Rob: albo, 2 humerala, pas. — Rovte nad Jesenicami: belo kazulo. — Rudnik: črno kazulo. — Št. Rupert: albo, 2 humerala, pas, koretelj, 5 korporalov, 5 purifikatorijev, 5 prticev. — Sava: velum, albo, humeral, pas. — Sela pri Kamniku: altarno preprogo. — Selca: črn pluvijal. — Semič: rdečo kazulo. — Senožeče: 2 altarna prta, albo, humeral, pas. — Slap: velum, obhajilno štole. — Smlednik: belo kazulo, koretelj, obhajilno in pridigarsko štole. — Sorica: albo, 2 humerala, pas, 6 korporalov, 4 purifikatorije, 4 prtice, burzo. — Soteska: rdečo kazulo. — Srednja vas: rdečo kazulo. — Stara Cerkev: velum, koretelj. — Stari Log: albo, burzo, obhajilno štole. — Stara Oselica: albo, 2 humerala, pas. — Stranje: belo kazulo. — Struge: belo kazulo. — Suhor: belo kazulo, 6 purifikatorijev, izpovedno štole. — Svibno: albo, pas, humeral, koretelj, izpovedno štole. — Šmarije: vijolično kazulo. — Škocijan: belo kazulo. — Šmihel: albo, 2 humerala, pas, 5 purifikatorijev, 5 prticev. — Špitalič: albo, 2 humerala, pas, koretelj, 4 korporale, 4 puri-

fikatorije, 4 prtiče. — Šturije: belo kazulo. — Štanga: vijolično kazulo, 2 pasa. — Topla Reber: velum, 2 oblačili za ministrante. — Toplice: rdečo kazulo. — Trata: albo, 2 humerala, pas, k retelj, belo-rdeči blazini. — Trnje: črno kazulo, prt, plašček za ciborij. — Sv. Trojica: črno kazulo, 2 obhajilni burzi, 2 albi, 4 humerale, 2 pasa, 2 koretlja, 6 korporalov. — Trstenik: vijoličen pluvijal, 2 koretlja. — Ustje: koretelj, 4 korporale, 4 purifikatorije, 4 prtiče, obhajilno burzo. — Št. Vid pri Ljubljani: rdečo kazulo, 4 korporale, 4 purifikatorije, 4 prtiče. — Št. Vid pri Vipavi: 2 koretlja, 4 korporale, 4 purifikatorije, 4 prtiče. — Vinica: belo kazulo. — Višnja gora: vijoličen pluvijal. — Vodice: belo kazulo. — Vranja peč: altarni prt, altarno preprogo. — Črni Vrh nad Polhovim Gradcem: albo, 2 humerala, pas, koretelj, 5 korporalov, 4 purifikatorije, velum. — Vrhnika: plašček za ciborij, obhajilno štolo, 2 izpovedni štoli. — Vrhpolje: črn pluvijal, burzo, obhajilno štolo. — Zagradec: velum, 2 koretlja. — Zali Log: črno kazulo. — Zavrac: zeleno kazulo. — Zdihovo: belo kazulo, 2 albi, 2 humerala, pas, 2 koretlja, 6 korporalov, 6 purifikatorijev, 4 prtiče. — Žalina: 5 korporalov, 5 purifikatorijev, 4 prtiče, albo. — Železniki: plašček za ciborij, lepo štolo. — Želimlje: zeleno kazulo. — Žužemberk: belo kazulo.

Poročilo o bratovščinah.

Naznanilo ponočnim častivcem presv. Reš. Telesa v Ljubljani.

— Po noči med 5. in 6. oktobrom bodo moški častili presveto Rešno Telo v stolni cerkvi sv. Nikolaja. Molila se bode 10. ura: Zahvala za božje dobrote.

Kakor v križanski cerkvi od 8. do 9. ure zvečer, tako molijo tudi v cerkvi sv. Jakoba vsak četrtek moški presv. Rešno Telo in sicer od polu 9. do polu 10. ure zvečer.

Bratovščina vednega češčenja presv. Rešnega Telesa ima svojo navadno pobožnost v Uršulinski cerkvi 5. oktobra. Ob 5. je pridiga, in med sv. mašo potem skupno sv. obhajilo.

Marijina družba. Dekliško Marijino društvo so vnovič ustanovili na Mali Šmaren v župniji Polica pri Višnji in v praznik Marijinega Imena v Žalini. Več bodemo sporočili prihodnjič. — Iz Mekinj pri Kamniku. Na Vel. Šmaren popoldne je romala naša Marijina dekliška družba z zastavo na Brezje. V sredo zjutraj je imel č. p. sup. Jožef Bizavičar prisrčen nagovor. Potem je bilo skupno sv. obhajilo. Po sv. obhajilu pa so Marijine družice ponovile posvečenje nebeški Materi ter zapele društveno pesem: o Marija milostljiva ter nekaj družih Marijinih napevov. — Ob pol 9. uri je bil odhod na Bled. Glasno moleč sv. rožni venec so šla dekleta v procesiji z zastavo ob jezeru, ter se potem prepeljala na otok k Mariji, kjer so bile lavretanske litanije pred izpostavljenim sv. Rešnim Telesom. Vsem hčeram Marijinim bode ostalo to romanje v veselem spominu, če tudi so morale na potu na več krajih čuti žaljive in zbadljive besede od preprostih, pa brezverskih ljudi. — Dné

28. avgusta je stalo prvo dekle iz Marijine družbe kot nevesta pred altarjem. Po poroki so ji tovarišice iz Marijine družbe zapele v slovo: „Ob poroki“ iz zbirke vrlega našega skladatelja o. Angelika Hribarja; marsikatero oko je bilo solzno pri tej pesmi. Po sv. maši, pri kateri so tudi pele Marijine hčere, so si še enkrat segle v roko za slovo: „o draga sestra bodi srečna, naj sreča bude tudi večna.“ — Kedor ne verjame, naj poskusi, in prepričaj se bo, da so Marijine družbe pravi blagoslov za naše ljudstvo. Marija je mogočna varihinja!

Knjižne novosti.

Svetega Frančiška Saleškega *Filoteja*, ali navod k bogoljubnemu življenju. Po izvorniku poslovenil Anton Kržič. V Ljubljani 1899. Založila „Katoliška bukvarna.“ — Med množino pobožnih knjig, ki so prišle med svet v preteklih tri- ali štiristo letih, se odlikujejo tri mimo vseh drugih, namreč: Tomaža Kempčana Hoja za Kristusom, Lavrencija Skupolija Duhovna vojska in Filoteja sv. Frančiška Sal. Vse tri so bile sto in stokrat natisnjene in malone v vse jezike svetá preložene. Tudi Slovenci že davno poznajo te knjige. Tomaža Kempčana Hoja za Kristusom je v slovenskem prevodu prvič prišla na svitlo l. 1719; zadnjikrat jo je izdala Mohorjeva družba l. 1888. Skupolijeva Duhovna vojska je bila v našem jeziku menda prvokrat tiskana, l. 1747., vnovič l. 1783. in potem zopet l. 1849. Škoda, da prelepa knjiga ni več na prodaj; tudi med ljudmi je sedaj že zelo redka. Tretja izmed rečenih knjig, Filoteja, je prvo delo sv. Frančiška Saleškega; izšla je, francoski pisana, l. 1608. Do l. 1656., to je v 48 letih, je bila knjiga samo v francoskem jeziku štiridesetkrat iznova natisnjena. Kolikokrat je izšla med drugimi katoliškimi narodi, to se ne dá prešteti. Poslovenil jo je, če se ne motimo, prvič neki dušni pastir lavantinske škofije l. 1842; iznova je bil isti prevod natisnjen l. 1851; Mohorjeva družba jo je izdala l. 1880., in letos nam jo je v novem prevodu oskrbel profesor Anton Kržič.

Že to, da je bila Filoteja svetega Frančiška Saleškega tolikrat iznova tiskana, nam priča, da mora to biti nenavadna knjiga. O tem se lahko tudi sami uverimo, če jo le po vrhu pregledamo. Kaj pa hoče Filoteja? Sv. Frančišek sam je namen svoji knjigi v predgovoru tako-le naznanil: Skoro vsi, kateri so pisali o pobožnosti, so se v svojem nauku ozirali na osebe, ki so svetnemu šumu popolnoma odmaknjene . . . Moj namen pa je, da poučim one, kateri živé po mestih, doma v družini, ali v kraljevih palačah, take, ki so po svojem stanu primorani po zunanje tako živeti, kakor drugi. Takí si pogosto domišljujejo, da jim je nemogoče pobožno živeti. Jaz pa jim hočem pokazati, pravi sveti Frančišek, da more pogumna in stanovitna duša živeti med svetom, ne da bi bila sama posvetna, da more tudi sredi grenkih valov tega sveta najti studencev sladke pobožnosti, in da more leteti med plamenom posvetnih želja, ne da bi se ožgala.

Kdor bere Filotejo in po njenih naukih uredi svoje življenje, kmalu uvidi, da je res v vsakem stanu sredi grešnega sveta mogoče pobožno živeti. Bodi nam za pričo kardinal Kidži (Chigi), ki je pozneje kot papež Aleksander VII. Frančiška Saleškega l. 1665. slovesno proglasil za svetnika. Le-ta je l. 1642. pisal nekemu svojemu nečaku: Prosim te, ljubi in čislaj Frančiška Saleškega. Beri neprenehoma njegovo knjigo Filotejo; poslušaj ga kot sin, pridno

ga posnemaj. Že dvajset let prebiram Filotejo, in če je kaj hvalnega v meni, se moram za Bogom zahvaliti najprej tej knjigi; čim večkrat jo berem, tem več najdem v nji. Filoteja ti bodi vodilo, po katerem uravnaj svoje življenje. Uči nas živeti, ne strogo, samostansko, pretirano, ampak umerjeno po stanu, v katerem smo, vendar tako, da dospemo do resnične popolnosti in svetosti. — To pismo je mnogim izdajam Filoteje priloženo kot priporočilo. Lepše kakor papež Aleksander VII. pač nihče ni pohvalil Filoteje. Dostaviti hočemo le še par besedi, s katerimi je rajni Slomšek spremil v svet prvo slovensko izdajo; primerjajoč Hojo za Kristusom s Filotejo, pravi: „Imenitne in nikoli dosti prebrane bukve pobožnosti so Tomaža Kempčana: Hoja za Kristusom. One dušo bogaboječo storijo, ino bogaboječost je začetek krščanske modrosti. Bogaboječost pa nekatere duše preveč boječe ino strašljive stori, jim marsikateri, tudi nevaren strah dela, ki jih v prevelike dvome zakoplje, iz katerih si pomagati ne véjo. Takim dušam je Filoteja prav ljubeznjiva prijateljica ino svetovavka; ktira jih, iz bogaboječosti nevarnega strahu v presrečno ljubezen božjo pelje ino pokaže, kako človek vsakega stanu, tudi imeniten ino premožen, lahko pobožno živi, ne posvetno, naj si je ravno na sveti.“

Pobožni Slovenci in Slovenke, prebirajte torej pridno Filotejo. Sveti Frančišek je napisal to knjigo nalašč za vas, ki živite med svetom, ne v samostanu. Svetniki nam vedno in vedno priporočajo premišljevanje, in vendar mi tako malo premišljujemo; izgovarjamo se, da ne znamo. Kdor ni vaje, da bi se dalje časa mudil v svojih mislih pri isti resnici, vzemi v roke Filotejo, in beri iz nje počasi in s premislekom eno poglavje. Mnogi greste vsako jutro k sveti maši. Če pridete malo prej v cerkev, recimo pičlo četrť ure, tega časa ne morete bolje porabiti, kakor če berete eno ali dve strani v Filoteji. — Profesorja Kržiča nova izdaja Filoteje ima obliko molitvenika. Prevod je natančen in gladek. Primerjali smo prvo slovensko izdajo z leta 1842., in ono Mohorjeve družbe s Kržičevo, in reči moramo, da izdaja profesorja Kržiča presega obe prejšnji. Pet poglavij, ki govoré o posameznih stanovih, je v novi izdaji izpuščenih. Gospod profesor je to storil iz pametnih razlogov, katerim radi pritegnemo.

Knjiga je lično in dobro vezana; lahko se razgiblje, ne da bi se lomila; in to tukaj posebe pohvalno omenimo; zakaj naši knjigovezi uprav pri molitvenih knjigah mnogo grešé; na vitez je vezanje lepo, ko pa hočeš knjigo odpreti, ne gre vsaksebi, in če jo s silo razganeš, se ti razlomi. — Tisk je čist in razločen, bolj imenitne stvari so tiskane z ležečimi črkami, da vsak precej vidi, na kaj mu je posebno paziti. Cena knjigi je nizka; v usnje vezana knjiga stane namreč samo 90 kr., z zlato obrezo pa 1 goldinar 20 kr. Na prodaj je v „Katoliški Bukvarni“ in v „Prodajalnici katoliškega tiskovnega društva (pri Ničmanu)“ v Ljubljani.

Ko je sv. Frančišek Saleški nekoč prišel v Rim, mu je dejal papež Klemen VIII.: „Tvoja duša je polna žive vode“, polna milosti in dobrote, krotkosti in milobe; „naj se razlije ta studenec po vseh deželah, da bi ves svet iz njega zajemal in se ž njim krepčal.“ Bog daj, da bi se te besede papeža Klemena tudi med nami Slovenci izpolnile, in bi mnogi iz Filoteje kakor iz studenca pili nauke resnične popolnosti in svetosti!

